

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“, област на висше образование 5. „Технически науки“, ПН 5.13. Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, по дисциплината „Теория на композицията“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр.26/21.03.2023г., код на процедурата WW1-P-0223-103.

Кандидат за участие в конкурса: доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева;

Рецензент: проф. д-р арх. Орлин Славчев Давчев по ПН 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия” от Университет по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ) - София.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева е родена през 1978 г. в гр. София. Придобива ОКС Магистър Архитект през 2001 г. в катедра “Жилищни сгради” при Архитектурен факултет на УАСГ. От 2003 до 2009 г. практикува архитектурно, градоустройствено и интериорно проектиране в различни архитектурни бюра. През 2012 г. ѝ е присъдена ОНС “доктор” от ИИИЗк при БАН с тема на докторантурата “Семиотика на архитектурната графика”.

В периода 2009 – 2021 г. заема академичната длъжност „главен асистент“ (2012г.) и „доцент“ (2015г.), област "Теория и история на архитектурата" в ИИИЗк при БАН. От 2012 г. до сега е преподавател в Лесотехническия университет, гр. София.

Доц. Ташева е член на няколко професионални и научни организации, в чиято дейност участва: КАБ (Камара на архитектите в България) – Пълна проектантска правоспособност, САБ (Съюз на архитектите в България), СУБ (Съюз на учените в България), Balkan History Association, Docomomo.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ;

От предоставената ми в рамките на конкурса документация установих, че тя е пълна, подробна и изчерпателна, щателно комплектувана и изрядно подредена. В този си вид тя отговаря на всички нормативни изисквания за участие в обявения конкурс за „професор“. Всички минимални изисквани точки по групи показатели за академична длъжност „професор“, посочени в наукометричните изисквания на Правилника за развитие на академичния състав в ЛТУ област на висше образование 5. „Технически науки“, ПН 5.13. „Общо инженерство“ се надхвърлят съществено от точките, които има кандидата.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Доц. Стела Ташева участва с хорариум за всякакъв вид учебна заетост, който значително надвишава минималните изисквания за университетски преподавател и в частност за заемане на академична длъжност „професор“. Провежда лекции и упражнения по "Теория на композицията", "Формообразуване" (бакалаври), "Представяне на дизайнерски проекти", "Въведение в дизайна на градската среда", "Дизайн на осветителни тела" (магистри). Има трима успешно защитили докторанта.

Обобщено, за учебно-преподавателската дейност на доц. Ташева може да се даде без колебание положителна оценка. Тя се изразява главно в доказана висока професионална компетентност, придобити умения за работа със студенти, дипломанти и докторанти, с доказан стремеж към самоусъвършенстване. Тези и много други нейни положителни качества отговарят напълно на изискванията на конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

Научните интереси на доц. Ташева се съсредоточават около темите: съвременна архитектура и градоустройство, семиотика, дизайн и проектиране, XX и XIX век, архитектурна графика, CAD, BIM. Трябва да се подчертае, че активното участие на кандидата в този научен спектър е спомогнало да бъде развита много активна научноизследователска и публикационна дейност в него.

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доц. д-р арх. Стела Ташева участва в национален научен проект „Българският XX век в изкуствата и културата“ - ДФНИ-КО2/9, 2014-2018 г. Изследването има за цел да представи обобщен исторически поглед към хода и битието на изкуствата в България през XX век. Открити са специфични, но и общи, паралелни интелектуални и художествени процеси, наблюдавани в полето на литературата, театъра, музиката, киното, визуалните изкуства и архитектурата.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

От публикуваните материали е видно, че е извършена значителна по обем научноизследователска работа с много добро качество и висока научна стойност. Обобщено може да се изтъкне, че поставените в публикациите проблеми са значими за съвременната архитектура и дизайн, а самите те са написани в строго научен стил и графично добре подготвени.

Кандидатът доц. д-р арх. Стела Ташева участва в конкурса с научна продукция (след придобиване на АД „доцент“):

Общ брой декларираните публикации – 42

Хабилитационен труд – монография - 1;

Монография в съавторство - 1;

Публикации в научни издания – 40:

- реферирани в Web of Science и/или в SCOPUS – 6;

- в нереферирани научни списания - 23
- в редактирани колективни томове – 8;
- в колективни монографии – 3;

Място на публикуване - 40:

- в България - 27;
- в чужбина - 13;

Език, на който са публикувани - 40:

- на български език – 20;
- на руски език - 2;
- на английски език -18;

Брой на съавторите - общо 12

- самостоятелни - 11;
- с един съавтор - 25;
- с двама съавтори - 2;
- с шест съавтори – 1.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Според представените за конкурса материали, известните цитирания на публикациите на кандидата, могат да се разпределят по следния начин:

- Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове - 10

- Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране - 2

- Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране - 10

- Рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на архитектурата или дизайна - 3

Тези цитирания показват, че чрез своята научно-публикационна дейност доц. Ташева вече е получила известност не само у нас, но и сред научни среди в чужбина. Това показва, че научната дейност на кандидатката е разпознаваема в световната научна общественост. От друга страна е свидетелство за това, че проучваните от нея проблеми имат своето значение не само за нашата страна, но и в световен мащаб. В този смисъл научната ѝ продукция има своето влияние и отражение в специализираната литература.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

4.4.1. Приноси на монографията „Дигитални средства и дизайн: теория на композицията“, София (Полис, 2022) - основен хабилитационен труд:

4.4.1.1. Научни приноси

- Изясняването на сложното съдържание на понятието „проектна графика“ в настоящето, определено в специфично междинно поле между инженерната и компютърната графика;

- Създаването на кратка история на навлизането на дигиталните средства в България и доказването, че въпреки ранните преки заемки от принципите и логиката на ръчното проектиране, производство и представяне, в съвременната графика е налично постепенно откъсване от тях;

- Извеждането на основни композиционни тенденции днес, следствие на употребата на дигиталните средства, а именно манипулация при възприятие на мащаба; използване на гещалт; и представяне и отчитане на движение.

4.4.1.2. Научно-приложни приноси

- своевременното документиране на работни практики, автори, форми на обучение и техники в разглежданата област;
- оценката на състоянието на основните намерени композиционни тенденции и прогнозните аспекти на бъдещото им развитие.

4.4.1.3. Приложни приноси

- достъпно систематизирано представяне на ключови композиционни термини и решения.

4.4.2. Приноси на публикациите в реферирани и нереперирани списания с научно рецензиране, както и на тези в редактирани колективни токове и в колективни монографии:

За целите на конкурса са декларирани 40 научни публикации. По отношение на областите на изследване и на приносите в тях публикациите могат да се групират в следните направления:

- Теоретични изследвания в областта на съвременната архитектура и дизайн (6 статии)
- Проучвания на исторически и съвременни форми и модификации на архитектурната графика и нейните отражения в артефакти и реализации (5 статии)
- Проследяване на архитектурни мотиви и изображения в предмети и продукти на изкуството и дизайна (11 статии)
- Анализи на значими явления и автори (18 статии)

4.4.2.1. Научни приноси

- Извеждане на континуитета и разкриване на еволюционната специфика на архитектурната графика в България. Проследяването на взаимовръзките в развитието на графичния език и на неговите паралели (в аналоговите форми, а и в технологиите на бъдещето) подпомага търсенията по отношение на неговото развитие и модификация и адаптация;

- Разработка и апробиране на методология за анализ на архитектурни мотиви и изображения в предмети и продукти на изкуството и дизайна. Изобразяването (и симбиозата) на архитектурата в предметите на изкуството и дизайна и/или в други форми разкрива различни форми на нейната еволюция и синтез;

- Разкриването на теоретични взаимовръзки и класификации на разглеждания в статиите материал. Подобни аналитични резултати подпомагат развитието на теорията на дизайна и архитектурата.

4.4.2.2. Научно-приложните приноси

- Архивиране и систематизиране на данни за редица значими явления и автори. Разработките нямат изчерпателен (енциклопедиен) характер, но подборът на изследваните автори и явления се базира на тяхната значимост и принос към еволюцията на архитектурата, дизайна и градската среда. Събраните в текстовете данни по проучваните казуси са пълни и удачно систематизирани. Те отчитат и контекста на разглежданата епоха и особеностите на технологичните изпълнения.

4.4.2.3. Приложни приноси

- Популяризиране на термини и теоретични подходи, които обогатяват не само тясно специализираните професионалисти и експерти;
- Подпомагане на обучението по теория на композицията, чрез разработка на значими примери.

5. Оценка на личния принос на кандидата

В документацията по конкурса е представен разделителен протокол на авторството между д.и.н. доц. Саша Лозанова и доц. д-р арх. Стела Ташева. Той декларира изцяло равноправно авторство на тяхната продукция. Протоколът отчита и равноправността на специализациите на авторите - историк на изкуството, изкуствовед и етнолог от една страна и архитект - от друга, които са в основата на интердисциплинарния, изследователски метод в текстовете.

Личното участие и личният принос на кандидата е най-добре видимо от качествата на 11-те негови самостоятелни публикации и основен хабилитационен труд. Оценявани комплексно, те по нищо не отстъпват на всички останали колективни трудове от списъка по конкурса. Липсата на подобни различия е напълно достатъчно основание да се приеме, че личният принос на доц. Ташева е очевиден, равностоен и на подобяващо високо равнище. Считаю приносите на кандидата са лично дело, напълно достатъчни и отговарящи на изискванията на конкурса. Постигнатите научни резултати са с висока научна и научно - приложна стойност.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки и препоръки по отношение на съдържанието на публикациите и всички други включени материали в настоящия конкурс, нито към тяхното качество, начин на оформяне и нагледно представяне.

7. Лични впечатления

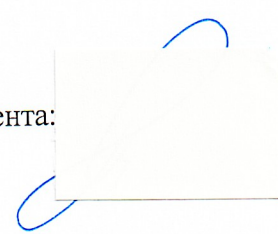
Доц. д-р арх. Стела Ташева е разпознаваем учен и преподавател в академичната общност с ясно изразен профил и насоки на изследователска дейност. Впечатленията ми за нея са, като много активен и добре изграден изследовател, умеещ да поставя и разрешава съвременни проблеми на архитектурата и дизайна. Притежава изявени организационни и комуникационни умения, които ѝ помагат при работа в екип и мултикултурни среди. Има отлични презентаторски и менторски умения, свързани с работата ѝ със студенти.

Всичко това показва, че понастоящем доц. Ташева се изявява убедително като утвърден университетски преподавател, ерудиран научен специалист, признат не само у нас, но и в чужбина. Убеден съм, че това са все качества, които изцяло съответстват на изискванията за удостояване с академичната длъжност „професор“.

8. Заключение

Поради гореизложеното, предлагам доц. д-р арх. Стела Ташева да бъде избрана да заеме академичната длъжност „професор“, в област на висше образование 5. „Технически науки“, ПН 5.13. „Общо инженерство“, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, по дисциплината „Теория на композицията“.

Подпис на рецензента:

Рецензията е предадена на: 01.08.2023г.